



ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ, Ἀπρίλιος 2021

«Ἐρχόμενος ὁ Κύριος πρὸς τό ἐκούσιον πάθος»

Θμακαριστός Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως (Πελοποννήσου) κυρός Θεόφιλος Καναβός (+2006), στό βιβλίο του «Τότε πού μιά καρδιά μιλάει» (Ἀθήναι, 1976), ἀναφερόμενος σέ μιά σπάνια περίπτωση κάποιας ἄγνωστης καί (παράλυτης) ἐξαγιασθείσης Μοναχῆς-Καθηγουμένης, γράφει στόν Ἐπίλογο, μεταξύ ἄλλων, τά ἑξῆς: «Ἐγραψε κάποιος συγγραφεύς σ' ἓνα χρονογράφημά του, μετά ἀπό ἓνα καλό σχόλιο πού ἔκανε γιά κάποιο βιβλίο μου, ὅτι «εὐσεβεῖς πόθοι, βέβαια, τοῦ Δεσπότη. Γιατί αὐτά σήμερα δέν γίνονται». Καί πράγματι, εὐσεβεῖς πόθοι μπορεῖ νά εἶναι μερικά ἀπ' τά γραφόμενά μου. Τί, δηλαδή, νά μὴν ὑπάρχουν εὐσεβεῖς πόθοι; Αὐτούς τούς πόθους ἔχω κι ἐγώ σάν δύναμη καί ξεκίνημα σέ πολλά».

Αὐτή ἡ πηγαία κι αὐθόρμητη ἐρώτηση τοῦ μακαριστοῦ Ἐπισκόπου («Νά μὴν ὑπάρχουν, δηλαδή, εὐσεβεῖς πόθοι;»), ἃς μᾶς προβληματίσει λίγο σήμερα, ἂν ἤδη μέχρι τώρα δέν μᾶς προβληματίσει ποτέ. Εἰδικά στήν περίοδο κάθε Μεγάλης Ἑβδομάδος, ὅπότεν ὁ Δεσπότης μας Χριστός «ἔρχεται ἐπί τό ἐκούσιον πάθος», αὐτοί οἱ «εὐσεβεῖς πόθοι» εἶναι πού μᾶς κάνουν νά μετέχουμε «ἐκτυπότερον» εἰς τά δρώμενα αὐτῆς. «Ὁ γάρ Βασιλεύς τῶν βασιλευόντων καί Κύριος τῶν κυριευόντων, προσέρχεται σφαγιασθῆναι», κατά τήν γνωστή ψαλμωδία τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Ἡ δική μας, λοιπόν, προσευχητική συμμετοχή στά διαδραματιζόμενα γεγονότα τοῦ θείου Πάθους, δέν μπορεῖ παρά νά τροφοδοτῆται, νά ὑποδαυλίζεται καί νά νοηματοδοτεῖται ἀπό τήν καλλιέργεια ἀνάλογων εὐσεβῶν πόθων. Αὐτός ἃς εἶναι, ἐφέτος εἰδικά, ὁ σκοπός τῆς παρουσίας εὐτελοῦς γραφῆς.

Στήν νοερή αὐτή συμπόρευσή μας μέ τόν θυόμενον Χριστόν – κατά τό γνωστό ψαλμῶδημα «συμπορευθῶμεν Αὐτῷ καί συσταυρωθῶμεν» - θά μᾶς συνοδεύουν καί κάποια ἱερά πρόσωπα, πού κι αὐτά τόν καιρό τοῦ Θείου Πάθους, «συνεπορεύθησαν» μέ Ἐκεῖνον, ὄχι νοερῶς, ἀλλ' αἰσθητῶς. Καί αὐτή ἡ συμπόρευση μαζί τους, θά μᾶς διδάξει πολλά· καί προπαντός, θά μᾶς φέρει «μετανοίας λογισμόν», ὅπερ καί τό ζητούμενον.

Τό πρῶτο ἱερό πρόσωπο εἶναι ὁ Ἅγιος Πρωτοκορυφαῖος Ἀπόστολος Πέτρος. Σίγουρος ἑκατό τοῖς ἑκατό, ὅτι δέν θά ἀρνηθεῖ - κατά τήν ὁμολογία του – τόν ἐκουσίως παραδιδόμενον Κύριον, βγῆκε ψεύτης· ἂν καί ὁ Δεσπότης Χριστός, τόν εἶχε προειδοποιήσει περί τούτου. Κι ἔτσι, μετά τό πάθημά του «ἔκλαυσε πικρῶς». Ποιός; Ὁ πρῶτος τῶν Ἀποστόλων, ἡ πέτρα τῆς πίστεως,

ὁ «ἠγούμενος» καί προκαθήμενος τῆς πρώτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ γίγας ἔπεσε καί ἔκλαυσε· καί δέν θά πέσουμε ἐμεῖς οἱ νάνοι; Μήπως εἴμαστε δυνατώτεροι; Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! Ἄς τόν μιμηθοῦμε καί στήν μετάνοια.



Ἀλήθεια, ἐμεῖς, πότε «ἐκλαύσαμεν πικρῶς»; Μήπως σήμερα, εἶπερ ποτε καί ἄλλοτε, εἶναι ἡ καταλληλότερη ὥρα; Τώρα, μάλιστα, πού τά λόγια τοῦ ἀειμνήστου γνωστοῦ μας Θεολόγου Κωνσταντίνου Κούρκουλα, μᾶλλον μᾶς ἀφοροῦν; Νά, τί ἔγραψε σχετικῶς ὁ μακαριστός καθηγητής, στό βιβλίο του «**Σκηνές ἀπ' τό Θεῖον Πάθος**», σχετικά μέ τήν ἄρνηση τοῦ Πέτρου: «Μέσα στόν αὐλόγυρο τῆς σύγχρονης ζωῆς, μέ τά ποικίλα ρεύματά της, δέν θά ἀργήσει νά παρουσιασθεῖ στόν καθένα μας κάποια «παιδίσκη», πού θά ὑψώσει τό δάκτυλο γιά νά μᾶς δείξει καί νά φωνάξει: «Καί σύ μετά τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἦσθα».

Πρόκειται γιά τήν ἀναπότρεπτη στιγμή τῆς δοκιμασίας· γιά τήν κρίσιμη ὥρα «πρίν ἀλέκτορα φωνῆσαι»· γιά τήν ὥρα, κατά τήν ὁποία ὁ Ἰησοῦς θά κρίνεται μπροστά μας, ἐνῶ θά ἐξετάζεται καί θά ἐλέγχεται συγχρόνως ἡ ἀντοχή τῆς πίστεώς μας. Ἀλήθεια! Πόσοι δέν τρομοκρατοῦνται μπροστά σ' αὐτήν τήν «παιδίσκη» καί ὑποστέλλουν τή σημαία τους; Καί ἀρνοῦνται «μεθ' ὄρκου» τοὺς δεσμούς τους μέ τόν Κύριο; Καί ἐνώνουν τήν προδοσία τους μέ τοὺς ἁμαρτωλοὺς χλευασμοὺς τοῦ περιβάλλοντος; Θά βρεθοῦν, ἄραγε, γι' αὐτοὺς δάκρυα συντριβῆς, ὅταν «ἀλέκτωρ φωνήσῃ»;»

Ἄς τό εὐχηθοῦμε! Μοῦ φαίνεται, ὅτι ἐδῶ «πληροῦται τό ρηθέν» τῆς ψαλμωδίας τῶν Ἀχράντων Παθῶν: «Σήμερον ἄκων προφητεύει», ὄχι

ὁ Καϊάφας, ἀλλ' ὁ καθηγητής. Νά καί τό σχετικό ψαλμώδημα, ἀπό τό Ζ' Ἀντίφωνο τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθοῦ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: «Τρίτον ἀρνησάμενος ὁ Πέτρος (τόν Χριστόν), εὐθέως τό ρηθέν αὐτῷ (=δηλαδή τήν προειδοποίηση τοῦ Κυρίου) συνῆκεν. Ἀλλά προσήγαγέ σοι (Κύριε) δάκρυα μετανοίας· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι καί σῶσον με». Μιμηταί του ἄς γίνουμε!

Ἄς ἔλθουμε καί στά ἄλλα ἱερά πρόσωπα, πού συμπορεύονται στήν Σταυρική Θυσία τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ. Ἐδῶ ὅμως, καλύτερα ἄς λάβει τόν λόγο ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος Μπριαντιανίνοφ (1807-1867), ἐπίσκοπος Καυκάσου καί Μαύρης Θαλάσσης: (ἡ μνήμη του στίς 30 Ἀπριλίου· φέτος δηλαδή, μέ τό νέο ἡμερολόγιο, πέφτει τήν Μεγάλη Παρασκευή!) «Κοντά στόν Σταυρό τοῦ Κυρίου, στάθηκαν ὡς προσωποποιήσεις τῆς πιό ὑψηλῆς ἀνθρώπινης ἀγνότητος, ἡ Ἀειπάρθενος Θεοτόκος καί ὁ ἡγαπημένος Μαθητής καί παρθένος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος. Στόν ἴδιο ὅμως τόπο καί στήν ἴδια ὥρα, στάθηκαν καί δύο προσωποποιήσεις τῆς μετανοίας· ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή (ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθη) καί ὁ ἐκ δεξιῶν σταυρωμένος καί μετανόησας εὐγνώμων Ληστής. Ἄς πάρουμε, λοιπόν, θάρρος! Καί γιά μᾶς τούς ἁμαρτωλούς ὑπάρχει θέση κοντά στόν Σταυρό! Ἄς σταθοῦμε νοερῶς ἐκεῖ καί ἄς θρηνήσουμε, λέγοντας: Κύριε, τά χέρια Σου τά ἀπλωμένα στόν Σταυρό, ἄς μέ κλείσουν, σάν τό χαμένο πρόβατο πού ξαναβρέθηκε, μέσα στήν ἀγκαλιά τῆς Θεότητός Σου! Κάλεσέ με στό θαυμαστό τραπέζι Σου, γιά νά φάγω τό πανάγιο Σῶμα Σου καί νά πιῶ τό ἄχραντον Αἷμα Σου· γιά νά γεμίσω ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα Σου· γιά νά ἐνωθῶ μαζί σου στήν αἰωνιότητα. Ἀπάλλαξέ με ἀπό τήν ἐπιφανειακή καί ψυχρή θέαση τῆς ζοφερῆς μου καταστάσεως. Μέ τέτοια ψυχρή θέαση, ζῶ σάν νά εἶμαι ἀναμάρτητος· σάν νά μὴν ἔχω ἀνάγκη τήν μετάνοια. Ἀλλοίμονο, Κύριέ μου! Ἐσύ στόν Σταυρό κι ἐγώ στήν ἄνεση καί στήν ἀπόλαυση!»

Ἄς ἔλθουμε ὅμως καί στά ἱερά πρόσωπα τῶν ἀγίων καί ἡρώιδων γυναικῶν, τῶν ἐπωνύμων καί ἀνωνύμων, πού, «μακρόθεν ἐστῶσαι», «συνέπασχον τῷ τά πάντα κτίσαντι». Ἦσαν πολλαί, ὅπως λέγει τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον. Συμπάσχουν, συμπαρίστανται ἀφώνως· χωρίς λόγια... Εἶναι ἡ στιγμή, πού οἱ Ἀπόστολοι, τό «δυνατό» δῆθεν ἀνδρικό στοιχεῖο, λάμπουν διά τῆς ἀπουσίας τους. Ἐκεῖνες παροῦσες, προσφέρουν τά δάκρυα ὡς μῦρα. Μετά ἀπό δύο ἡμέρες, ἐπέπρωτο νά γίνουν οἱ πρῶτες «Εὐαγγελίστριες» πρὸς τούς κεκρυμμένους «διά τόν φόβον τῶν Ἰουδαίων» Ἀποστόλους. Καί μετά ἀπό δύο περίπου ἑβδομάδες, τήν Κυριακή τῶν Μυροφόρων, θά τιμηθοῦν «ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ» καί πληθούσῃ.

Ἄς ἀρκεσθοῦμε σ' αὐτά τά ἱερά πρόσωπα, ἡ ἀνάμνηση τῶν ὁποίων μπορεῖ νά μᾶς διεγείρει σέ «εὐσεβεῖς πόθους», σύμφωνα μέ τόν ἀρχικό μας σκοπό. Τώρα, κατόπιν τούτων, μένει σέ μᾶς ἡ δική μας τοποθέτηση καί, κατά τό δυνατόν, μύηση στά δρώμενα τοῦ Θείου Πάθους. Εἶναι φυσικό, φέτος ἰδιαίτερα, μπροστά στήν νέα θεομαχία καί ναομαχία, νά θυμηθοῦμε, σχετικά μέ τούς «ἀρχοντες λαῶν» πού «συνήχθησαν κατά τοῦ Κυρίου», τίς δύο

σχετικές ἀρές, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καί τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου. Δέν εἶναι δικές μας ἀρές· εἶναι τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ πρώτη: «Ὁ ρυπαρός ρυπαρευθήτω ἔτι» (Ἀποκάλυψις). Καί, ἡ δεύτερη: «Εἴ τις οὐ φιλεῖ τόν Κύριον Ἰησοῦν, ἦτω ἀνάθεμα». Ὅντως αὐτοί, οἱ «διώκται τύραννοι» καί οἱ συμφωνοῦντες μ' αὐτούς, πού «τό ρῆμα τους ὑπερίσχυσεν», ἔδειξαν καί ἀπέδειξαν, ὅτι «οὐ φιλοῦσι τόν Κύριον Ἰησοῦν». Ὅποτε, μόνοι τους ἀπέσπασαν τό ἀνάθεμα - ὄχι τό δικό μας - ἀλλά τοῦ Σκεύους τῆς Ἐκλογῆς.

Ἀλλά, ἀφοῦ ἀφήσουμε αὐτούς, πού «ἀμαρτάνουν, ὄντες αὐτοκατάκριτοι», ἄς ἔλθουμε σέ μᾶς, ἀναλογιζόμενοι τίς δικές μας εὐθύνες καί ἐνοχές. «Πολλά γάρ πταίομεν ἅπαντες». Φαίνεται ἴσως ὅτι ἐμεῖς «φιλοῦμεν» τόν Χριστόν. Ὁ Χριστός ὅμως, ἐπαναλαμβάνει καί σέ μᾶς τήν τρίτη ἐρώτηση πού ὑπέβαλε στόν Ἀπόστολο Πέτρο, μέ τήν ὁποία καί τόν ἀπεκατέστησε «ὄπου ἦν τό πρότερον»: «Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με;» Εἶναι ἀρκετά ἀπογοητευτική γιά μᾶς ἡ διαπίστωση, ὅτι, ἐνῶ νομίζουμε πώς «φιλοῦμε» τόν Δεσπότην μας Χριστόν, ὅμως Ἐκεῖνος ἐπιμένει στό «τριπτόν τῆς ἐρωτήσεως»: «Παίδι μου, φιλεῖς με;» Παιδιά μου, «τό ὄνομά μου δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν», «ἔφη τό σεπτόν καί σεβάσιμον στόμα» τοῦ Κυρίου. Κι αὐτό, πλέον, δέν εἶναι ἐρώτηση· εἶναι διάγνωση, τοῦ Ἰατροῦ ψυχῶν τε καί σωμάτων. **«Ἐλυτήθη οὖν ὁ Πέτρος».** Ἐμεῖς δέν θά λυπηθοῦμε;

Ὁ ἀείμνηστος Γέρων Αἰμιλιανός, προηγούμενος τῆς ἐνταῦθα Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας, σχολιάζει ὡς ἑξῆς τό “παράπονο” τοῦ Κυρίου, πού ὑπάρχει σ' ἕναν ὕμνο τῆς Ἀκολουθίας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: **«Ταφή παραδόντες (ἐμέ τόν Χριστόν, τά ἔθνη), ἐβδελυγμένον λογιῶνται ὡς νεκρόν».** Λέγει λοιπόν ὁ Γέρων: «Ἀμαρτάνω; Μένω στήν ἀμαρτία μου; Ἀπορρίπτω τόν δρόμο τῆς μετανοίας; Τότε, μέ τήν ἀμετανοησία μου αὐτήν, γίνομαι αἰτία νά ἀπορρίπτουν οἱ ἄνθρωποι τόν Θεόν. Ὁ ἴδιος ὁ Θεός εἶναι πού, παραπονούμενος, λέγει: ἐξ αἰτίας σου, παιδί μου, οἱ ἄνθρωποι μέ ἀπέρριψαν, μέ σιχάθηκαν, ἐμένα τόν ἀγαπητόν, ταφή παραδόντες ἐβδελυγμένον λογιῶνται ὡς νεκρόν»!

Τά λόγια αὐτά τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος, ἄς εἶναι καί ὁ ἐπίλογος τῆς παρούσης γραφῆς καί τό ἔναυσμα μᾶς ἐν μετανοία καί ἐξομολογήσει συμμετοχῆς μας ἐφέτος στήν ὁδό τοῦ μαρτυρίου· στήν «Viadolorosa»· ὄχι τήν γνωστή τῆς Ἱερουσαλήμ, πού ἴσως βαδίσουμε ὡς προσκυνητές ὅσοι αἰσθητῶς ἐπισκεφθήκαμε αὐτήν, ἀλλά τήν νοητή, τήν ἐντελῶς δική μας καί προσωπική. Μόνον ἔτσι, φαίνεται, θά μπορέσουμε νά εὐχηθοῦμε, εἰς ἑαυτούς καί ἀλλήλους: **Καλή Ἀνάσταση!**

Μέ ἀγάπη Χριστοῦ

Μοναχός Νεκτάριος

Χιλανδαρινόν Κελλίον Ἁγίου Νικολάου Μπουραζέρη

Καρυαί – ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ